

باسمه تعالی

شیوه‌نامه توسعه رویدادهای رقابتی مسئله‌محور (طرح شهید بابایی)

مقدمه

در راستای اجرایی‌سازی اقدامات ۱-۱-۳، ۱-۱-۴، ۱-۲-۱، ۱-۲-۱، ۱-۲-۲، ۲-۲-۲، ۲-۲-۳، ۲-۳-۱، ۴-۱-۲، ۴-۱-۲، ۵-۱-۵، ۶-۱-۵ از سند راهبردی کشور در امور نخبگان و به منظور ایجاد فضای نشاط علمی در دانشگاه‌ها، آشنایی دانشجویان و دانش‌آموختگان برتر با نیازها و مسائل کشور و ترغیب آنان برای کار گروهی، بنیاد ملی نخبگان از برگزاری رویدادهای رقابتی مسئله‌محور برای حل مسائل منطقه‌ای، ملی و راهبردی کشور، حمایت می‌کند. بر این اساس، شیوه‌نامه «توسعه رویدادهای رقابتی مسئله‌محور» که به گرامی داشت یاد سرلشگر شهید خلبان عباس بابایی با عنوان «طرح شهید بابایی» نام‌گذاری شده است، به شرح زیر تصویب می‌شود:

ماده ۱: تعاریف

در این شیوه‌نامه، عنوان‌های اختصاری زیر، جایگزین عبارت‌های کامل آن‌ها می‌شود:

- الف. «بنیاد ملی» به جای «بنیاد ملی نخبگان»؛
- ب. «بنیاد استانی»: «هر یک از بنیادهای نخبگان استان‌های کشور»؛
- ج. «معاونت آینده‌سازان» به جای «معاونت مستعدان و آینده‌سازان بنیاد ملی» و «معاون آینده‌سازان» به جای «معاون مستعدان و آینده‌سازان بنیاد ملی»؛
- د. «مستعد برتر» به جای «هر یک از دانشجویان، طلاب و دانش‌آموختگانی که حداقل در یکی از طرح‌های بنیاد ملی برگزیده شده‌اند»؛
- هـ. «رویداد رقابتی» به جای «هر یک از مسابقات علمی-تیمی واجد شرایط مذکور در ماده ۴ این شیوه‌نامه که در آن، شرکت کنندگان، در قالب تیم‌هایی، در مدتی معین برای ارائه خط‌مشی و راه‌حل یک یا چند مسئله مشخص، در چارچوب مقررات رویداد، به رقابت با یکدیگر می‌پردازند»؛
- و. «تیم» به جای «هر گروهی از دانشجویان، طلاب و دانش‌آموختگان که برای شرکت در رویدادی رقابتی تشکیل گروه می‌دهند»؛
- ز. «صاحب مسئله» به جای «هر یک از نهادهای دولتی یا غیردولتی که نیاز یا مسئله‌ای را به منظور برگزاری رویداد رقابتی، مطرح می‌کنند»؛
- ح. «مسئله» به جای «هر یک از موضوعات یا نیازهایی که از سوی صاحبان مسائل، به عنوان موضوع برگزاری رویداد رقابتی اعلام می‌شود»؛
- ط. «برگزارکننده» به جای «هر یک از نهادهای دولتی یا غیردولتی که وظایف سپرده‌شده از سوی صاحب مسئله را در راستای برگزاری رویداد رقابتی بر عهده می‌گیرد»؛

ی. «ذی نفع» به جای «هر یک» از نهادهای دولتی یا غیردولتی که می تواند از نتایج کار تیم ها، در راستای اهداف و برنامه های خود بهره گیرد؛

ک. «حامی» به جای «هر یک» از نهادهای دولتی یا غیردولتی که از رویداد رقابتی، به صورت مادی یا معنوی، حمایت می کند؛

ل. «شورای راهبری» به جای «شورایی که ساختار و وظایف آن، در ماده ۳ این شیوه نامه مشخص شده است».

ماده ۲: اهداف

مهم ترین اهداف حمایت از رویدادهای رقابتی به شرح زیر است:

- ۱-۲. ایجاد فضای پرنشاط علمی و پژوهشی میان اجتماع مستعدان برتر؛
- ۲-۲. آشنا نمودن مستعدان برتر با نیازها و مسائل جامعه و صنعت؛
- ۳-۲. ترغیب و توانمندسازی مستعدان برتر به انجام کار گروهی؛
- ۴-۲. کمک به شبکه سازی در اجتماع نخبگانی با هدف تقویت همکاری های علمی و فناورانه؛
- ۵-۲. کمک به ایجاد و تسهیل ارتباط میان اجتماع نخبگانی و سایر بخش های اجتماعی و صنعتی به منظور حل مسائل کشور؛
- ۶-۲. تشویق نهادهای دولتی و غیردولتی در راستای حل مشکلات و مسائل جامعه و صنعت توسط مستعدان برتر.

ماده ۳: شورای راهبری

۳-۱. اعضای شورای راهبری عبارتند از:

الف. معاون آینده سازان (رئیس شورا)؛

ب. یکی از مدیران معاونت آینده سازان یا یکی از اشخاص دارای تجارب مرتبط، به انتخاب معاون آینده سازان (دبیر شورا)؛

ج. دست کم سه تن از متخصصان رشته های مختلف دانشگاهی و افراد مجرب نهادهای مختلف که در زمینه برگزاری رویداد یا شناسایی مسائل و نیازهای کشور، صاحب تجربه و اندیشه اند؛

تبصره ۱: افراد بند «ج»، با پیشنهاد معاون آینده سازان و تصویب و ابلاغ قائم مقام رئیس بنیاد ملی، به مدت یک سال، به عضویت شورای راهبری منصوب می شوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

۳-۲. وظایف شورای راهبری عبارت است از:

الف. بررسی صلاحیت های عمومی صاحب مسئله / ذی نفعان و حامیان؛

ب. بررسی صورت مسائل رویداد رقابتی؛

ج. بررسی صلاحیت برگزارکننده؛

د. تعیین ناظر، به منظور نظارت بر فرایندهای رویداد رقابتی؛

ه. بررسی کارگروه های علمی و اجرایی و برنامه ارائه شده از سوی برگزارکننده؛

و. بررسی گزارش های برگزاری و ارزیابی رویداد رقابتی و ارائه مشاوره و رصد اقدامات پسینی برگزارکننده برای تیم های برگزیده در رویداد رقابتی؛

ز. تصمیم گیری در موارد خاص مرتبط با امور برگزاری رویداد رقابتی.

تبصره ۲: شورای راهبری می‌تواند بخشی از وظایف خود را به رؤسای بنیادهای استانی واگذار نماید.

ماده ۴: شرایط رویداد رقابتی

رویداد رقابتی باید دارای ویژگی‌های زیر باشد:

- ۴-۱. مبتنی بر مسئله بوده و در راستای حل یک یا تعدادی از مسائل مورد نیاز جامعه یا صنعت طراحی شده باشد؛
- ۴-۲. صاحب مسئله یا ذی‌نفعان مشخصی داشته باشد؛
- ۴-۳. مسئله متناسب با سطح دانش و بینش دانشجویان، طلاب و دانش‌آموختگان باشد؛
- ۴-۴. مناسب برای انجام فعالیت‌های گروهی باشد؛
- ۴-۵. طی دوره‌ای حداکثر نه ماهه قابل برگزاری باشد؛
- ۴-۶. ترجیحاً زمینه همگرایی علم و فناوری و بهره‌گیری از عرصه‌های مختلف علمی در آن وجود داشته باشد؛
- ۴-۷. برون‌دادها و دستاوردها و اثرات آن، ملموس و ترغیب‌کننده دانشجویان، طلاب و دانش‌آموختگان به حل آن باشد؛
- ۴-۸. حاوی برنامه‌های آموزشی و توانمندسازی برای تمامی تیم‌ها باشد؛
- ۴-۹. بعد از اتمام رویداد رقابتی، دستاوردهای تیم‌های برگزیده، توسط صاحب مسئله یا ذی‌نفعان در رفع مشکل، نیاز و یا خدمت‌رسانی به کشور، به کار گرفته شود و یا تیم بتواند از دستاوردهای آن، در راستای ایجاد کسب‌وکار و خدمت‌رسانی به کشور بهره‌گیرد.

تبصره: دارا بودن صاحب مسئله برای اجرای رویداد رقابتی، اولویت محسوب می‌شود. چنانچه رویدادی فاقد صاحب مسئله باشد، ضروری است که ذی‌نفعان مشخصی داشته باشد و بتوان بر اساس خروجی‌های حاصل، تیم‌ها را به ذی‌نفعان معرفی کرد.

ماده ۵: وظایف بنیادهای استانی

اهم وظایف رؤسای بنیادهای استانی به شرح زیر است:

- ۵-۱. شناسایی و معرفی مسائل و چالش‌های منطقه‌ای، ملی و راهبردی کشور به شورای راهبری در تعامل با صاحبان مسئله یا ذی‌نفعان مشخص (شامل نهادها، مؤسسات، شرکت‌ها، بنگاه‌های صنعتی و موارد مشابه)؛
- ۵-۲. شناسایی و معرفی نامزدان برگزاری رویداد رقابتی به شورای راهبری؛
- ۵-۳. نظارت بر فرایندهای اجرایی رویداد رقابتی و ارائه گزارش به شورای راهبری؛
- ۵-۴. ترغیب جامعه مخاطب مرتبط با استان برای شرکت در رویداد رقابتی؛
- ۵-۵. نظارت بر ادامه فعالیت تیم‌های برگزیده در راستای بکارگیری نتایج فعالیت آنان.

ماده ۶: وظایف برگزارکننده

- مهم‌ترین وظایف برگزارکننده به شرح زیر است و سایر وظایف و مسئولیت‌های برگزارکننده از طریق عقد تفاهم‌نامه یا تعهدنامه همکاری با بنیاد ملی، متناسب با نوع مسئله و جامعه مخاطب آن، به‌طور کامل تعیین می‌شود.
- ۶-۱. معرفی مسئله، صاحب مسئله و ذی‌نفعان به معاونت آینده‌سازان؛

- ۶-۲. احصای حامیان و جلب حمایت‌های مادی و معنوی آنان؛
- ۶-۳. تشکیل کارگروه علمی رویداد رقابتی، به منظور تبیین صورت دقیق مسئله/ مسائل و تدوین مقررات لازم برای برگزاری، نظارت و ارزیابی رویداد رقابتی مترتب بر مسئله/ مسائل مورد نظر؛
- ۶-۴. تشکیل کارگروه اجرایی رویداد رقابتی برای تدوین برنامه زمان‌بندی، تقویم برگزاری و فرایند اجرایی آن؛
- ۶-۵. ایجاد سامانه برای اطلاع‌رسانی و ثبت نام تیم‌ها؛
- ۶-۶. اجرای رویداد رقابتی بر اساس زمان‌بندی تعیین شده و تعیین برگزیدگان از میان تیم‌ها؛
- ۶-۷. طراحی مسیر و پیگیری ادامه فعالیت تیم‌های برگزیده در راستای بکارگیری نتایج فعالیت آنان با همکاری بنیاد ملی و بنیادهای استانی؛
- ۶-۸. تهیه فرایند ارزیابی رویداد رقابتی بر اساس معیارهای مندرج در ماده ۱۱ شیوه‌نامه؛
- ۶-۹. ارائه گزارش برگزاری رویداد رقابتی، به همراه نتایج نظرسنجی از شرکت‌کنندگان در آن، به شورای راهبری؛
- ۶-۱۰. همکاری کامل با معاونت آینده‌سازان و شورای راهبری، برای دستیابی به اهداف این طرح.

ماده ۷: شرایط، وظایف و تعهدات صاحب مسئله/ ذی‌نفعان

- ۷-۱. دارا بودن صلاحیت‌های عمومی برای فعالیت در نظام نخبگانی با تشخیص شورای راهبری و تأیید معاونت آینده‌سازان؛
- ۷-۲. همکاری با «برگزارکننده» و «شورای راهبری» در راستای تعریف صورت مسئله مناسب رویداد رقابتی؛
- ۷-۳. مشارکت در تأمین منابع مالی مورد نیاز اجرای رویداد (اعم از هزینه‌های آموزش و توانمندسازی تیم‌ها، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه راهکارهای حل مسئله و تأمین جوایز تیم‌های برتر)، یا خرید نتایج تیم‌هایی که موفق به دستیابی به خروجی‌های موردانتظار شده‌اند؛
- ۷-۴. همکاری با برگزارکننده، به منظور ادامه فعالیت تیم‌ها.

ماده ۸: شرایط، وظایف و تعهدات حامی

- حامی در راستای به انجام رساندن مسئولیت اجتماعی خود در زمینه تربیت، رشد و شکوفایی سرمایه گرانقدر نیروی انسانی در کشور و همچنین انجام وظایف محوله به کلیه نهادها در زمینه اجرای «سند راهبردی کشور در امور نخبگان» مبنی بر هدایت صاحبان استعدادها برتر با استفاده از توانمندی‌های بخش‌های دولتی و غیردولتی (راهبرد ملی ۲ از راهبرد کلان ۱) و همچنین زمینه‌سازی برای پرورش افراد نخبه و شکل‌گیری گروه‌های نخبه در جامعه (راهبرد ملی ۲ از راهبرد کلان ۲)، نسبت به حمایت مادی و معنوی از رویداد، تیم‌ها و به‌ویژه تیم‌های برتر اقدام می‌کند. شرایط و وظایف حامی به شرح زیر است:
- ۸-۱. دارا بودن صلاحیت‌های عمومی برای فعالیت در نظام نخبگانی با تشخیص شورای راهبری و تأیید معاونت آینده‌سازان؛
- ۸-۲. مشارکت در تأمین منابع مالی مورد نیاز به منظور آموزش و توانمندسازی تیم‌ها و تمهید کل یا بخشی از تجهیزات مورد نیاز تیم‌ها برای دستیابی و ارائه راهکارهای حل مسئله؛
- ۸-۳. مشارکت در تأمین جوایز تیم‌های برگزیده.

ماده ۹: تسهیلات

برگزارکنندگان و تیم‌های برگزیده، مشمول بهره‌مندی از تسهیلات زیر می‌شوند:

- ۹-۱. اعطای امتیاز به اعضای تیم‌های برگزیده برای بهره‌مندی از تسهیلات ویژه دانشجویان، طلاب و دانش‌آموختگان برتر در بنیاد ملی (مطابق مقررات ذی‌ربط)؛
- ۹-۲. حمایت مالی از تیم‌ها متناسب با تعداد مستعدان برتری که در ساختار تیم‌ها مشارکت داشته‌اند؛
- ۹-۳. اعطای لوح تقدیر و جوایز نقدی / غیرنقدی به تیم‌های برگزیده؛
- ۹-۴. حمایت مالی از برگزاری رویداد و همکاری با برگزارکننده در معرفی تیم‌ها و نتایج آن‌ها به صاحبان مسئله، ذی‌نفعان و سایر نهادهای مرتبط (معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، پارک‌های علم و فناوری و صندوق‌های حمایتی) به منظور بهره‌مندی از نتایج تیم‌ها و حضور اعضای آن‌ها در برنامه‌های مرتبط با کارآفرینی و راه‌اندازی کسب‌وکارهای دانش‌بنیان.

ماده ۱۰: فرایند اجرا

- ۱۰-۱. برگزارکننده، نیاز یا مسئله و همچنین صاحب مسئله و ذی‌نفعان را شناسایی می‌کند.
- ۱۰-۲. شورای راهبری، مسائل پیشنهادی، برگزارکننده، صاحبان مسائل و ذی‌نفعان را بررسی و در صورت احراز شرایط لازم، میزان و نحوه حمایت بنیاد ملی از رویداد رقابتی را تعیین می‌کند.
- ۱۰-۳. بنیاد ملی با برگزارکننده، تفاهم‌نامه / تعهدنامه‌های مورد نیاز را حسب موضوع رویداد، نوع مسئله برای اجرای رویداد و اقدامات مورد نیاز پس از رویداد، منعقد می‌کند.
- ۱۰-۴. شورای راهبری به منظور نظارت و ارزیابی فعال از روند برگزاری رویداد رقابتی، از میان متخصصان و صاحب‌نظران ذی‌ربط، فرد یا افرادی را به عنوان ناظر رویداد، تعیین می‌کند.
- ۱۰-۵. برگزارکننده، بر اساس وظایف مندرج در این شیوه‌نامه و سایر موارد مورد توافق با صاحب مسئله و بنیاد ملی، رویداد رقابتی را برگزار می‌کند.
- ۱۰-۶. تیم‌های برگزیده از سوی برگزارکننده، به همراه گزارش جامعی از برگزاری رویداد، به معاونت آینده‌سازان معرفی می‌شوند.
- ۱۰-۷. اقدامات توافق شده با برگزارکننده در خصوص تیم‌های برگزیده پس از اتمام رویداد توسط برگزارکننده دنبال شده و گزارش‌های مربوطه به معاونت آینده‌سازان ارائه و در شورای راهبری بررسی می‌شود.

ماده ۱۱: فرایند ارزیابی

به منظور ارزیابی رویداد، لازم است برگزارکننده، فرایند ارزیابی را مطابق معیارهای ذیل، تهیه و به تأیید شورای راهبری برساند و پس از اجرای فرایند ارزیابی، گزارش آن را به معاونت آینده‌سازان ارائه نماید. مهم‌ترین ملاک‌های ارزیابی به شرح ذیل است:

- ۱۱-۱. تعداد افراد و تیم‌های شرکت‌کننده از میان مستعدان برتر و میزان رضایت‌مندی شرکت‌کنندگان از فرایند برگزاری رویداد رقابتی؛
- ۱۱-۲. تعداد و میزان حمایت حامیان؛
- ۱۱-۳. میزان حضور صاحبان مسئله و ذی‌نفعان و کمیّت و کیفیت بهره‌مندی آنان از نتایج رویداد؛
- ۱۱-۴. عملکرد کیفی تیم‌ها در حل مسئله؛
- ۱۱-۵. اقدامات پسینی انجام‌شده در به‌کارگیری نتایج تیم‌ها به صورت کیفی و کمیّی.

ماده ۱۲: سیاست‌های حاکم بر اجرای شیوه‌نامه

علاوه بر لحاظ اصول اساسی حاکم بر «سند راهبردی کشور در امور نخبگان» در تدوین این شیوه‌نامه، سیاست‌های اجرای شیوه‌نامه مطابق ذیل تبیین می‌گردد:

- ۱۲-۱. تربیت و توانمندسازی مستعدان برتر در بستر حل یک مسئله واقعی در قالب یک تیم به‌منظور هویت‌بخشی و شکل‌گیری گروه‌های نخبه؛
- ۱۲-۲. آشنا کردن مستعدان برتر با نیازهای واقعی جامعه و کمک به زمینه‌سازی برای فعالیت آنان در جهت حل مسائل و پیشبرد اهداف نظام؛
- ۱۲-۳. تلاش برای ترغیب استعدادهای برتر به حضور و مشارکت در عرصه‌های خدمت‌رسانی به جامعه و صنعت و طیّ مسیر نخبگانی؛
- ۱۲-۴. ارائه روش‌های جدید و جستجوگرانه برای شناسایی گروه‌های صاحب استعداد با هدف وسعت‌بخشی به دامنه نخبگی و ظرفیت‌های نخبگانی کشور؛
- ۱۲-۵. توجه به تنوع عرصه‌های خدمت‌رسانی و اثربخشی در جامعه با تلاش برای ترغیب ورود صاحبان مسئله از حوزه‌های مختلف؛
- ۱۲-۶. زمینه‌سازی برای تداوم فعالیت‌های نخبگانی با تأکید بر استمرار و ادامه فعالیت گروه‌ها پس از پایان رویداد.

ماده ۱۳: تفسیر مفاد و نظارت

شرح موارد مسکوت، تفسیر مفاد و نظارت بر اجرای صحیح مفاد شیوه‌نامه، بر عهده معاونت آینده‌سازان است و تصمیم‌گیری در مواردی که به تشخیص معاونت آینده‌سازان، مورد خاص شناخته می‌شوند، بر عهده قائم مقام بنیاد ملی است و لازم است معاونت آینده‌سازان، در هر سال، گزارشی از اجرای شیوه‌نامه را تهیه و به قائم مقام بنیاد ملی ارائه کند.

ماده ۱۴: تصویب و اجرا

این شیوه‌نامه مشتمل بر یک مقدمه، چهارده ماده و سه تبصره در تاریخ ۱۶/۶/۱۴۰۱، به تصویب قائم مقام بنیاد ملی نخبگان رسید و و جایگزین «شیوه‌نامه حمایت از رویدادهای رقابتی مسئله‌محور (طرح شهید بابایی)» (موضوع ابلاغیه شماره ۵/۵۷۰۴۱/د مورخ ۱۳۹۹/۲/۲۴ رئیس بنیاد ملی) می‌شود و اجرای آن از تاریخ تصویب لازم است.

ناصر باقری مقدم
قائم مقام بنیاد ملی نخبگان